

Fazekasné Fenyvesi Margit

c. egyetemi tanár

KRE-PK és SZTE-JGYPK - GYPKI

A készség- és képességalapú helyesírás mérési és fejlesztési lehetőségei

Tartalom

- A témaválasztás indoklása
- Az integráció kihívásai
- A helyesírás összetevői
- Érdekesek a nyelvtanórák?
- A fonológiai tudatosság és fokozatai
- A fejlődés és a fejlesztés szintjei
- A receptív és az expresszív mérés lehetőségei

A témaválasztás indoklása

- A helyesírás készség és képesség alapú megközelítése:

Csak szabályokból áll a helyesírás?

- A motivált helyesírás tanulása, tanítása:

Szeretik az általános iskolások a nyelvtan órákat?

- A mérés és a fejlesztés lehetőségeinek bemutatása:

Lehet másképpen is mérni, mint röpdolgozatokkal, felmérőkkel?

Az átlagosan fejlődő tanulók a startvonalon állnak.

■
Néhányan már előbb állnak.

Vannak, akik szenzitív fáziskésési okokból hátrábbra kerülnek, tanulási nehézségeik vannak.

Az integráció kihívásai

A sikeres integráció és inklúzió az egyenlő esély megvalósításának biztosítéka.

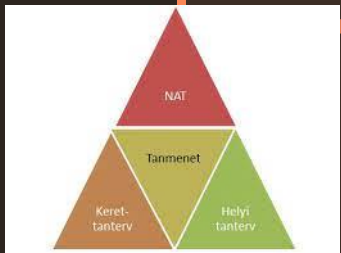

A sajátos nevelési igényű tanulók messze elmaradva álldogálnak az indulási vonal mögött.

Milyen az integráció ma Magyarországon?

- Az önálló tanuláshoz szükséges készségek, képességek (pl. olvasás, matematika) tekintetében **az egyéni teljesítményekben mutatkozó különbségek az európai országok között a legnagyobbak.** (*Fejes és Szűcs, 2017*)

- A tantervi rugalmasság csökkent (a NAT központi előírásai, a tananyagot részleteiben is korlátozó és meghatározó hatásai), **az ellenőrzési rendszer lexikális ismeretekre koncentrál.** (*Fejes és Szűcs, 2017*)

- Az adminisztrációs korlátokat nem kíséri az integráló pedagógusok módszertani innovációja.

Mindez kedvezőtlenül hat a kiemelt figyelmet igénylő tanulók teljesítményére, növeli kudarcaikat.

A helyesírás összetevői

- „A helyesírás tanulása egyrészt szabályokkal leírható, másrészt szabályokkal nem leírható műveletek elsajátításából áll” (Orosz 1974: 12; Antalné 2003: 29).
- Szabályokkal nem írható le: az *ly*-os szavak írása, a többelseji magánhangzók és mássalhangzók időtartamának a jelölése, az idegen szavak hangjelölése, a heteromorf szavak, a beszédhangok differenciálása és a kivételek írásmódja.
- A szabályokkal le nem írható műveleteknél vagy a vizuális emlékezetre, vagy a beszédhanghallásra és annak legmagasabb szintjére, a fonológiai tudatosságra tudunk támaszkodni. A szabályok nélküli műveleteknél mindig az aktuális szituáció dönti el az írásmódot.
- A helyesírás tanításában figyelembe kell venni, hogy a tanulók auditív, vizuális és motoros percepcióban eltérést mutatnak.

▶ A helyesírás tanulás típusai

1 **A tudatos helyesírás-tanulás:** a helyesírási szabályokat az iskola közvetíti. Tartalma a helyesírási szabályok alkalmazásának gyakorlása „Ezt a fajta szándékos bevezést akaratumkkal irányítjuk” (Oroszlány 1999: 219). A gyermekek iskolán kívüli, otthoni helyesírás-tanulása is az iskolához kötődik.

- Az iskolákban továbbra is fontos helyesírást tanítani, hiszen kódváltásra is csak azok a gyermekek lesznek képesek, akik ismerik és adott helyzetben képesek alkalmazni a helyesírási szabályokat. (Antalné Szabó é.n.)

- **A készség/képesség alapú helyesírás-tanulás:** Az új ismeretek kialakítása, a tudatosítás azonban csak akkor válik helyesírás- tudássá, ha hozzá kapcsolódik a megfelelő készség / képességfejlesztés is. Ahhoz, hogy a tanulók helyesírási készsége megfelelő szintre fejlődjen, változatos helyesírási gyakorlatokra van szükség (Antalné Szabó 2018).

2 osztály

6. Írd le a képek nevét! Figyelj a j hang jelölésére! /5

7. Pótold a j/ly betűt a szavakban!

fo__ó, go__ó, ha__ó, __ukas, va__as, me__ik,
te__fől, kirá__, a__ándék, __egy, ra__zol, kristá__,
fo__ik, __avít, __elent, pó__a, erké__

/17

8. Pótold a szavakban a hiányzó betűket!

-i,-í	-o,-ó	-ő,-ő	-u,-ú	-ü,-ű
f nom	g mba	es	k lcs	bet
gy k	g mb c	ment	tan l	f rész
k cs	h ember	r m	gyal	t ndér
pap r	aut	vetít	gyapj	sepr
s	bors	k nny	fal	esk

/25

Elérhető pontszám: 85

Elértél:

V. Témazáró felmérés: A kiejtéstől eltérő helyesírású szavak

1. Alakítsd át a szavakat úgy, hogy a kérdésekre válaszoljanak! (12 pont)

Mit csinál?	Mit csináljon?	Mi?	Mije?
küld		kád	
válaszol		barát	
hull		banán	
borít		rojt	
készül		sál	
gurít		falt	

2. Egészítsd ki a mondatokat a szavak toldalékos alakjával! (5 pont)

elront szid száll vasal ken

Az tanító néni _____ a rossz gyereket.

Anya _____ az inget.

Gábor _____ a játékot.

Ti is _____ meg a kenyeret!

3. Húzd _____ a kiejtéstől eltérően írunk! (7 pont)

fájjon, szedj, kulcs, készíts, tegyen, metszik, szálljon

4. Keretezd be a helyesen írt szót! (7 pont)

mondta kétcer kenneye segíts faggyon kiabáj barátja

mondta kétszer kenje segítcs fagyjon kiabálj barátja

5. Pótold a szavakban a hiányzó mássalhangzókat! (15 pont)

lj-llj-jj	nj-nyy	dj-ggy
-----------	--------	--------

Érdekesek a nyelvtanórák?

N	matematika	magyar (irodalom)	magyar (nyelvtan)	környezetism	történelem
195	1		2		

A
személyes
kompetenci
ákban van a
hiba

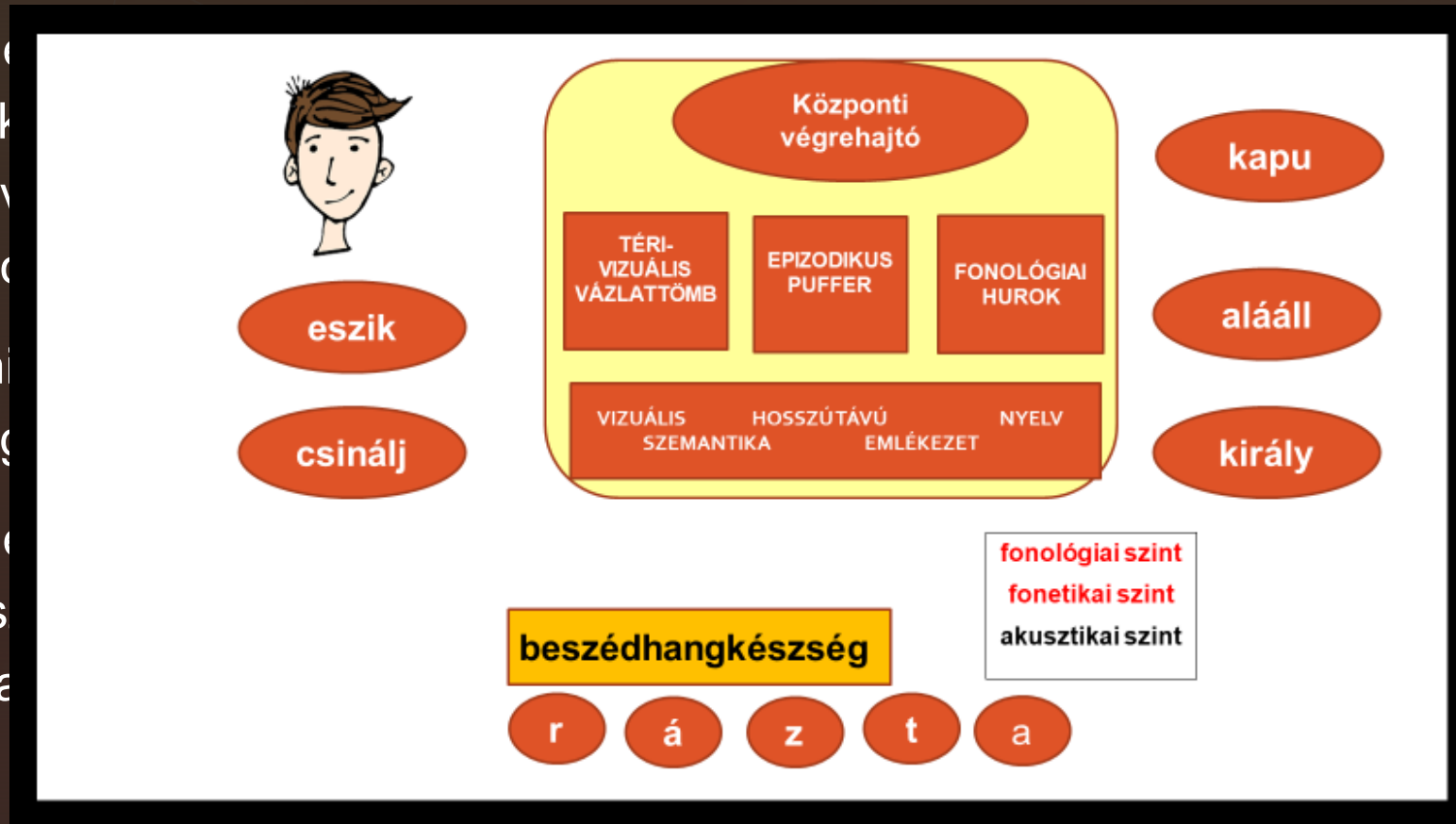
- Matematika: nem értettem, hülye vagyok hozzá, megváltozott a tanár, nem gyakoroltam eleget.
- Magyar nyelvtan: unalmas volt, miért kell helyesírási fogalmakat megtanulni? Minden szabályt bemagoltam, mégsem lettem jó helyesíró.

A tantárgy
jellemzőiben
van a hiba

- Ma is utálok írni, mert elveszi a kedvemet, hogy milyen szabályt kellene alkalmaznom. És ha nem találtam rá szabályt?

A helyesírás készség/képesség alapú támogatása

- A helyesírás alapvető műveltségautonómia
- Emellett meg kell adni a helyesírás készség/alkalmasság

oan

bályok

k az

A fonológiai tudatosság és fokozatai

A beszédmegértés hierarchikus felépítésű modellje. (Gósy, 2005. 148. o.)

A fonémák és a beszédhangok közötti kapcsolat fonológiai szinten valósul meg. (Csépe, 2006)

Akusztikus elemzés, ahol eldől, hogy a hang beszédhang vagy más hang.

Ha beszédhang, az információ a fonetikai szintre kerül, a fonémák tárolási helyére. A fonéma a beszédhang elméleti síkon létező változata.

A fonológiai tudatosság és fokozatai

rázta

- A fonémadöntés során automatikusan vagy tudatosan hívjuk elő a kérdéses hangra vonatkozó ismereteinket. Azonosítjuk a beszédhangok tulajdonságait, egyeztetjük a fonématárban meglévő információkkal.

költs

- A fonémadöntés minőséget az egymást követő hangok befolyásolják. A hangsorok hangjai erőteljes hatással is bírhatnak egymásra (pl. hasonulás), ilyenkor a jelentés szintjében, visszacsatolással, az ejtett szó értelme alapján történik meg a döntés.

ing

- A fonémadöntést megnehezíti a beszédhangok egymásra hatása miatti artikulációs és hangzásbéli torzítás, a hangkörnyezet és a hangejtés érzelmi, valamint egyéb - pl. a hangejtő neme, életkora, egyéni hangképzési sajátosságai - módosító hatásai, a közlő artikulációjának tisztasága, a háttérzajok és a beszéd gyorsasága. (Fazekasné Fenyvesi 2006).

A fejlődés szintjei

Miért nem hallja a gyerek, amit mondok neki?

Amikor a hangokat hallás után, beszédprodukciónélkül kell azonosítani vagy differenciálni, ez a beszédhanghallás készség felismerés (receptív) része. Reproductív folyamat, a hangok kínálatából a megfelelőt kell más ejtése alapján, hallás után kiválasztani.

Produkciónak nevezhetjük (expresszív), amikor a felismerést és megkülönböztetést aktív módon, saját hangejtésünkben végezzük el.

Felismerni (kiválogatni a kínálatból a megfelelőt) könnyebb, mint kiemelni (saját magunk produkálni), ezért a pedagógiai munka folyamatában nem állhatunk meg a felismerés szintjénél.

A fejlődés szintjei: receptív felismerés

Csoportok/évfolyam	középső	nagycsoport	1. o.	2. o.	3. o.
Javasolt	X	X	X	X	X
Eszköz	Hívókép- és szókártyagyűjtemény; Szógyűjtemény				

TEKEREDIK A KÍGYÓ

Azok a gyermekek foghatják meg az ugrókötelet, akik felismerik, milyen hangot hallottak.

Hangok felismerése

TANÍTÓ NÉNI

A pedagógus hangokat mond, a gyermekek valamilyen módon jelzik, hogy melyik hangot hallották. A jelzés lehetséges módjai: karemelés, hívókép-felemelés, mozgás. A kevésbé hasonló hangokat gyakoroljuk egyszerre. Pálcika felmutatása esetén a játékot hangulatosabbá teszi, ha a végén építünk is valamit.

BESZÉDHANG FELISMERÉSE RECEPTÍV SZINTEN

MONDOK EGY SZÓT, ADJ HANGOT ÉRTE!

A gyermekek előtt a gyakorolt hangok hívóképei. Olyan szavakat hallanak, amelyekben a gyakorolt hangok a szó elején (végén, szóban) vannak. A szó elhangzása után az a gyermek hangoztat, akinél a szó hívóképe van.

Hangok felismerése szavakban

KI MONDJA KI?

A gyermekek kezében a hangok hívóképei. A pedagógus szavakat mond egymás után. Annak a gyermeknek kell megismételnie a szót, amelyik a hívóképe hangjával kezdődik/végződik/benne van.

A fejlődés szintjei: receptív differenciálás

Csoportok/évfolyam	nagycsoport	1. o.	2. o.	3. o.
Javasolt	X	X	X	X
Eszköz	Hívókép- és szóképek; Szógyűjtemény			

Időtartam megkülönböztetése önállóan ejtett hangok idejének megkülönböztetésével (receptív szint)

MENTŐAUTÓ JÖN

A mentőautó szirénájának hosszúságából kell kitalálnia a gyermeknek, hogy rövid vagy hosszú úton jött a mentő.

időtartam

Szúnyogtánc. (sz - z hangpár)

A gyermekek a szúnyogok. Ha jön egy méhecske, napoznak, repkednek. De ha egy kígyó jön, gyorsan elbújnak.

zöngésség

ELTÉVEDT GYERMEKEK

Két házikót rajzolunk. A háztetőn a differenciálásra szánt hangok hívóképei (pl. c – sz). A gyermekek egyesével szavakat kapnak. Elismétlik, és megmondják, hogy a szó melyik házban lakik.

képzés módja

OKOS VISSZHANG (k – t hangpár)

A pedagógus szavakat mond. A gyermekek (mint okos visszhangok) csak akkor ismétlik meg a szót, ha abban szerepel az előre megbeszélte hang.

képzés helye

A fejlődés szintjei: expresszív felismerés

KELJ FEL, JANCSI, NE SÍRJ!

Egy gyermek jajgat, a szemét dörzsöli. Egy társa elé áll, és kérleli: „kelj fel, Jancsi, ne sírj!” A másik felel: „nem sírok, ha utánzod” – és rámutat annak a hangnak a hívóképére, amelyiket hallani szeretné.

TORONYÉPÍTÉS

Ahány hangot hangoztatnak a hívókép felmutatása után a gyermekek, annyi építőkockát helyezhetnek egymás tetejére.

Hangok felismerése

SZAVAKAT GYŰJTÜNK

Célköröket rajzolunk a táblára. Ahány szót mondanak a gyakorolt hanggal a gyermekek, annyi célba dobás következhet.

MONDD KI A NEVÉT!

A gyermekek képeket kapnak. Megnevezik, és eldöntik, szerepel-e a képek nevében a gyakorolt hang.

Szavak felismerése

A fejlődés szintjei: expresszív differenciálás

PAPAGÁJJÁTÉK

A pedagógus megnevezi az időtartamot, majd mond ennek megfelelően egy szót.

A következő gyermek elismétli a szót, és ő is hozzátesz egy szót. Továbbadja a feladatot, akinek már két szót kell elismételnie, és még egy szót tesz hozzá. Öt szó után újra kezdődik a játék más időtartammal.

Változat: zöngés/zöngétlen szógyűjtés.

EGYFORMA VAGY NEM EGYFORMA?

Oppozíciós szópárok közé (melléklet) egyforma szópárokat keverünk. A gyermekeknek valamilyen módon jelezniük kell, ha a szópár azonos vagy különböző.

Változat: értelmetlen szópárok azonosságának, különbségének megítélése.

abrak-ablak	béres-béles	nyírás-nyílás	rebeg-lebeg	sár-sál
agyar-agyal	dér-dél	pere-pele	regény-legény	szerep-szelet
ár-ál	éter-étel	rakott-lakott	régi-légi	szikra-szikla
arany-alany	fér-fél	ránc-lánc	régies-légies	szór-szól
bár-bál	jer-jel	ráz-láz	renget-lenget	veder-vedel
bér-bél	maraszt-malaszt	rebben-lebben	rotyog-lotyog	virág-világ
CS - SZ				
ács-ász	csel-szel	csónak-szónak	csőr-szőr	kalács-kalász
bocsi-boszi	csepeg-szepeg	csór-szór	csövet-szövet	kovács-kovács
csálé-szálé	csín-szín	csórta-szórta	csűr-szűr	meccse-messze
csapul-szapul	csipog-szipog	cső-sző	kacsa-kasza	

A fejlődés szintjei: expresszív differenciálás

VAN ÉRTELME?

A pedagógus mond egy szót. A szó mellé egy számot, ami meghatározza, hogy a szó hányadik hangzóját kell hosszan/röviden mondania. A tanuló a megváltoztatott szóról eldönti, hogy van-e értelme.

Csoportok/évfolyam	4. o.	5. o.	6. o.
Javasolt	X	X	X
Eszköz	Szógyűjtemény		

Az időtartam-differenciálás gyakorlási lehetőségei
4., 5., 6. osztály (6., 7., 8., 9. sz. melléklet)

örül-őrül	szál-száll	térdel-térddel	válasz-válassz
összes-őszes	székel-székkal	tétel-téttel	való-valló
öt-őt	szelem-szellem	tisztel-tisztelt	var-varr
pénzel-pénzzel	szelő-szellő	tisztít-tisztít	várom-várrom
Pirit-pirít	szemel-szemmel	tol-toll	város-város
rakodik-rakódik	szerel-szerrel	tolat-tollat	vasal-vassal
ráz-rázz	szeretet-szeretett	többször-több lett	véd-védd
rugó-rúgó	szint-színt	tör-tör	vés-véss
rugós-rúgós	szitok-szítok	török-török	vesz-vessz
sarjuk-sarjúk	szitok-szítok	tüzel-tűzzel	vet-vett
savaz-savazz	szoba-szóba	tüzet-tüzet	vice-vice
sok-sokk	szögel-szöggel	ujj-új	vigyáz-vigyázz
sora-sorra	szüret-szüret	ujjal-újjal	zug-zúg
sulyom-súlyom	tálal-tállal	ural-úrral	zsebel-zsebbel
szabót-szabott	talpal-talppal	utal-úttal	zsinegel-zsineggel
szájat-szájjal	tejel-tejjel	ülő-üllő	

Szegmentálás

- A beszédhangok megfigyelését, tudatosítását úgy végezzük, hogy egyrészt a beszédhangokat önálló létezővé tesszük (azonosítjuk, összehasonlítjuk, megkülönböztetjük), másrészt ráirányítjuk a figyelmet a beszéd folyamat részeire, és a részt az egészhez viszonyítva figyeljük (*Vekardi I, 1998*).
- A beszédhangok sorrendje a szó jelentésének azonosítása miatt szükséges tényező. (láb - bál) Ha nem vesszük figyelembe a három hang sorrendjét, értelmezési hibát követünk el (*Bóna 2007*).
- Olvasásakor, írásakor, valamint értelmezésekor a szóban levő hangok hibátlan *sorrendjét* kell észlelnünk. Nem hagyhatunk ki egy hangot sem (szekrény helyett szerény), nem toldhatunk be hangot (dió helyett díj), és nem is keverhetjük össze a szóban levő hangokat/betűket (*Kati/akti*).

Szegmentálás (tagolás), szerialitás (sorrendiség) receptív és expresszív szintű gyakorlási lehetőségei

Csoportok/évfolyam	nagycsoport	1. o.	2. o.	3. o.	4. o.
Javasolt	X	X	X	X	X
Eszköz	Hívókép- és szókértagyűjtemény; Szógyűjtemény				

LÉPEGETŐ

A képek közül a gyermekek tetszés szerint választanak 2-3 képet. Megnevezik a képet, miközben annyit lépnek, ahány hangot hangoztatnak.

Elbújtak az állatok

abbé kalapja

apró kabát

apu marad

báli balta

bárki viheti

bekecskereső

ette veled

fahéjas

farka sáros

jópár duci

kába golyó

kapával

kiabál nagyon

kósza márvány

láda ruha

Lajcsi gatyája

makaacs anyó

mama Lacija

másik lószőr

meglep kertben

megnyeste

móka család

néma cica

néma citrom

néma kilátó

odanyúló

rohan gyalog

rövid ragozás

zsombék alatt

SZÓGYŰJTÉS

„Azokat a szavakat gyűjtsétek, amelyeknek a vége: te!” A gyermek figyelmé ráirányul a toldalékokra, jelentésükre. A szavakat tárolja emlékezetében, új kifejezéseket keres. (Vekkerdi I., 1998)

Szegmentálás fonomimikával

A FON - E mérőeszköz (a fonológiai tudatosság expresszív mérése)

- A mérőeszköz alapja, hogy a képek önálló megnevezéséhez erősen támaszkodik a mérésben részt vevő tanulók szókincsére.
- A felhasznált szópároknek reprezentálniuk kellett a beszédhangok adott tulajdonságait (képzés helye, ideje, módja, zöngéssége és a hangok kihallása a hangsorból).
- A szavak képi megjelenítési lehetősége volt a kiválasztás következő feltétele, hiszen a legtöbb oppozíciós szópár vagy valamelyik tagja nem rajzolható le (pl. kor – tor), vagy nem ismert a 7-9 éves tanulók körében (Pl. káva - kávé), de az is lehet, hogy már fogalom ugrik be a képek láttán (
- A képek stílusa a célzott életkorú tanulók életkori sajátosságaihoz illeszkedik, színeivel, az ábrázolás minőségével motiváló értékű (*A feladatsort kipróbáló hallgatók beszámolója alapján*).
- A célcsoport az első és a második osztály tanulói. Beszédhanghibáik remélhetően már megszűntek, a logopédiai korrekció általában véget ért. Az olvasástanulás műveleteiben számos alkalmuk nyílt a beszédhangok önálló ejtésének megtapasztalásában. Elvárható tőlük, hogy ismerjék a beszédhangok megítélési feladatait. Figyelmük ne a szó egészére, hanem annak valamelyik hangjára irányuljon.

Az expresszív szint mérése

A mérés előkészítése: A tanuló mellett ülünk, előttünk a feladatsor első oldala. Hívjuk fel a figyelmét arra, hogy a keresett szavak rímelnek egymással. Mondjunk példákat a rímpárra: méz – néz, szár – szál, ebédel – ebéddel, bál – Pál, alma – Dalma.

A befejezetlen mondat végén a hangsúlyt megemeljük, érzékeltetjük, hogy a mondat befejezése már a tanuló feladata. A felemelő hangsúllyal egyidőben rámutatunk a képre. Várunk pár másodpercet, hogy a tanulónak legyen ideje a válaszra. Az első oppozíciós szópárt próbafeladatnak vesszük, nem értékeljük. Minden szópárnál csak az egyik hangra kérdezzük rá (9. sz. táblázat és a jegyzőkönyv).

Minden jó válasz , a helytelen választ nem jelöljük.

A helyes válaszokat a beszédhanghalláskomponensei szerint összegezzük, így kapjuk meg a fejlesztéstervezésének kiindulópontjait (9. sz. táblázat és a jegyzőkönyv).

Észre fogod venni, hogy a befejezett szavak rímelnek egymással. Segítenek a képek, amire majd rámutatunk. Próbáld meg a képek segítségével befejezni a mondatokat! Mutass te is a képre!

Nagyon fúj a..... 	Mutasd és mondd!	A futóverseny végén van a.....
--	------------------	---

Melyik szóban hallottad azt a hangot, hogy sz?
Melyik szóban hallottad azt a hangot, hogy c?

A FON-E mérés használata

A tanuló mellett ülünk, előfűzünk a feladatsor első oldalát. Hívjuk fel a figyelmét arra, hogy a keszített szavak rimelnek egymással. Mondjunk példákat a rímpárra: méz - nész, szár - szál, ebédel - ebédél, bál - Pál, alma - Dalma. A befejezetlen mondat végén a hangszűlyt megemlítjük, érzékeltejük, hogy a mondat befejezése már a tanuló feladata. A felemelő hangszűlyvel egy időben rámutatunk a képre. Várunk pár másodpercet, hogy a tanulóknak legyen ideje a válaszra.

Az első oppozíciós szópárt próbafeladatnak vesszük, nem értékeljük.

Minden szópárral csak az egyik hangra kérdezzük rá (a kézikönyv 9. sz. táblázata és a mérés jegyzőkönyve szerint).

Minden jó válasz ✓, a helytelen választ nem jelöljük. A helyes válaszokat a beszédhanghálós komponensek szerint összegezzük, így kapjuk meg a fejlesztés tervezésének kiindulópontját.

Ha a tanulók az instrukció alapján nem a várt szót mondják, befejezzük helyettük a mondatot, és úgy kérdezzük rá a hallott hangra, de a választ már nem értékeljük.

Próbafeladat

Mondatbefejező játékokat játszunk. Elkezdem a mondatot, és rámutatok a képre. Észre fogod venni, hogy a befejezett szavak rimelnek egymással. Segítenek a képek, amire majd rámutatunk. Próbáld meg a képek segítségével befejezni a mondatokat! Mutass te is a képre!

Nagyon fúj a...

Mutasd és mondd!

A futóverseny végén van a...

Melyik szóban hallottad azt a hangot, hogy sz?
Melyik szóban hallottad azt a hangot, hogy c?

●●●●○

Vízben él a...

Mutasd és mondd!

A fű mutatja, hogy nem jól...

A kislány játszik velem, ez egy...

Mutasd és mondd!

A nagyszüleim a mama meg a...

Eroőben sok terem beőle, ez a...

Mutasd és mondd!

Háborúban nagyot robban a...

Ismered a számot? Ez pontosan...

20

Mutasd és mondd!

A ló szekeret...

●●●●○

Ez egy...

Mutasd és mondd!

Nem hagy, annál kisebb, ez a...

Ez a piros, savanyú őő győmőcs a...

Mutasd és mondd!

Ez a fű meg valahová...

A kijelentő mondat végén van a...

Mutasd és mondd!

Ez a fű csomagot ki...

Ez egy madár...

Mutasd és mondd!

Ez a fű egy ládát nem hűz, hanem...

●●●●○

Autóő hűza a...

Mutasd és mondd!

Ha megtőmődjük, csőp. Nem mőhecske, hanem...

12 óraő ebédellőnk, ez őppen...

Mutasd és mondd!

A havas, hűge ővszak a...

Őhőőrt ő az asztal...

Mutasd és mondd!

Kincsek lapulnak benne, ez a kincses...

A heges vődőzűzés másők neve nem kard, hanem...

Mutasd és mondd!

Nagyő finom sűtők akar sűtők, ezért őtő...

●●●●○

Őz őtt egy...

Mutasd és mondd!

Őzek pedig az...

A sivatag hajőjőnak is nevezik, ez a pőpő...

Mutasd és mondd!

Őgye nem sokat nézed? Őz a...

A festők eszkőze az...

Mutasd és mondd!

Saldőba tesszük, ez a savanyú...

Tőlen a nyuskikat vőő a...

Mutasd és mondd!

Ne léjő bele! Őő őtőőn nagy a...

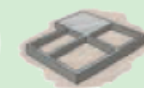
●●●●○

A feőődtek fejedje a...

Mutasd és mondd!

Amikor házat őpítnek, ezzel kezdik. Őz a...

Szereti a bándőt a...

Mutasd és mondd!

Rőgen lisztet őőőrtők benne, ez a...

A legmőőgebb ővszak a...

Mutasd és mondd!

A munkők őtt alkatrészeket készítenek, ez a...

Kőnyedők felemelők a szőkát, mert nagyon...

Mutasd és mondd!

Tőbb őrdők is lőtsz, ez a tőj...

●●●●○

Javaslatok a mérőlapok használatához

Figyeljünk a kérdezett hangok kiejtésére!
Azért szerepelnek mindig az instrukció végén, hogy ne legyen toldalékhangos az ejtés.

☑ Könnyítésül a szó értelmezéséhez időnként használjunk gesztusjeleket (9. sz. táblázat).

⚠ teljesítményt nem értékeljük, csak a tanuló figyelmét, feladattudatát, mindezt csak pozitív megerősítéssel.

⚠ tanuló válaszát nem javítjuk, ez majd a fejlesztés teendője lesz.

ős szó pár	INSTRUKCIO
Próba feladat szél – cél Az első oppo- ziciós szó párt próba feladatnak vesszük, nem értékeljük.	Mondatbefejező játékot játszunk. Elkezdem a mondatot, és rámutatok a képre. Észre fogod venni, hogy a befejezett szavak rimelnek egymással. Segítenek a képek, amire majd rámutatunk. Próbáld meg a képek segítségével befejezni a mondatokat! Mutass te is a képre! Nagyon fúj a... A futóverseny végén van a... Melyik szóban hallottad azt a hangot, hogy sz? Melyik szóban hallottad azt a hangot, hogy c?
hal – hall	Vízben él a... A fiú mutatja, hogy nem jól... Értelmezést segítő gesztusjel: Utánozzuk a rajzon látható mozdulatot. Melyik szóban hallottad rövidebben azt a hangot, hogy l?
baba – papa	A kislány játszik vele, ez egy... A nagyszüleim a mama meg a... Melyik szóban hallottad azt a hangot, hogy b?
bomba – gomba	Háborúban nagyot robban a... Erdőben sok terem belőle, ez a... Melyik szóban hallottad azt a hangot, hogy g?
hús – húz	Ismered a számot? Ez pontosan... A ló szekeret... Értelmezést segítő gesztusjel: testünk előtt tartott, összezárt két kezünket magunk felé húzzuk. Melyik szóban hallottad azt a hangot, hogy z?
dob – domb	Ez egy... Nem hegy, annál kisebb, ez a... Értelmezést segítő gesztusjel: vízszintesen tartott tenyérrel mutatjuk a hegy és a domb magasságbeli különbségét. Melyik szóban hallottad azt a hangot, hogy m?
meggy – megy	Ez a piros, savanyú ízű gyümölcs a... Ez a fiú meg valahová... Melyik szóban hallottad rövidebben azt a hangot, hogy gy?
pont – bont	A kijelentő mondat végén van a... Ez a fiú csomagot ki... Értelmezést segítő gesztusjel: magunk előtt tartott, összezárt két kézzel a kibontás mozdulata: az összeért kezek kifelé mozdulnak. Melyik szóban hallottad azt a hangot, hogy p?

Az integráció kihívásai

A sajátos nevelési igényű
tanulók messze elmaradva
álldogálnak az indulási vonal
mögött.

Az átlagosan fejlődő tanulók a startvonalon állnak.

Néhányan már előbb állnak.

Vannak, akik szenzitív fáziskésési
okokból hátrábbra kerülnek,
tanulási nehézségeik vannak.